

(इंग्रजीत टंकलिखित न्यायनिर्णयाचा मराठी अनुवाद)

[१९६२] १ एस. सी. आर. ३१९

बी.के.कर

.... विरुद्ध

दि चीफ जस्टिस अँड हिज कम्पॅनियन जजेस ऑफ दि हाय कोर्ट ऑफ ओरिसा
आणि अन्य

(न्यायमूर्ति के. सुब्बा राव, न्यायमूर्ति रघुबर दयाळ आणि न्यायमूर्ति जे. आर.
मुधोलकर)

१४ मार्च १९६१

न्यायालयाचा अवमान - सर्वोच्च न्यायालयाचा आदेश - अधीनस्थ न्यायालयाला योग्यरित्या कळवले नाही - आदेशाच्या विरोधात काम करणारे अधीनस्थ न्यायालय - अवमानासाठी दोषी असल्यास - उपयोजन - उच्च न्यायालयाकडून अवमानासाठी अपराधसिद्धी - उच्च न्यायालयाचे मुख्य न्यायाधीश आणि न्यायाधीशांना अपीलमध्ये पक्षकार बनवायचे की नाही.

१४ आक्टोबर १९५५ रोजी अपिलकर्ता, दंडाधिकारी यांनी दिलेल्या आदेशानुसार एक 'जी' यांना काही मालमत्तेचा ताबा देण्यात आला. पुनरीक्षण मध्ये दिनांक २७ ऑगस्ट १९५७ रोजी उच्च न्यायालयाने हा आदेश रद्द केला आणि विरोधी पक्ष 'एस' ने २० नोव्हेंबर १९५७ रोजी अपिलकर्त्यास ताबा परत मिळावा म्हणून अर्ज केला. जी ने त्याच्या आधीच्या आदेशाच्या पुनरावलोकनासाठी उच्च न्यायालयात अर्ज केला आणि २५ नोव्हेंबर १९५७ रोजी अर्ज स्वीकारला गेला आणि अपीलकर्त्यासमोर असलेल्या कार्यवाहीला अंतरिम स्थगिती देण्यात आली. २६ नोव्हेंबर १९५७ रोजी, बेकायदेशीर स्वाक्षरी असलेला आणि प्रतिज्ञापत्राद्वारे समर्थित नसलेला, उच्च न्यायालयाने कार्यवाहीला स्थगिती दिल्याचे सूचित करणारा अर्ज , अपीलकर्त्यापुढे दाखल करण्यात आला. अर्जासोबत 'जी' च्या वकिलाला नव्हे, तर काऊंसेलला उद्देशून एक तार दाखल करण्यात आला होता. अपीलकर्त्याने या अर्जावर आणि तार यावर कारवाई करण्यास

नकार दिला आणि २७ नोव्हेंबर १९५७ रोजी त्याने 'एस' च्या अर्जाला प्रत्यास्थापनासाठी परवानगी देणारा आदेश पारित केला. २८ नोव्हेंबर १९५७ रोजी उच्च न्यायालयाच्या आदेशाची प्रत प्राप्त झाली आणि त्यानंतर ताबा परत देण्यासाठी रिट जारी करण्यात आली नाही. उच्च न्यायालयाने कारवाईला स्थगिती दिली असताना २७ नोव्हेंबर रोजी प्रत्यास्थापनाचा आदेश पारित केल्याबद्दल उच्च न्यायालयाने अपीलकर्त्याला न्यायालयाचा अवमान केल्याबद्दल दोषी ठरवले. अपीलकर्त्याने सर्वोच्च न्यायालयात अपील केले आणि उच्च न्यायालयाचे मुख्य न्यायमूर्ति आणि न्यायमूर्ति यांना उत्तरवादी म्हणून समाविष्ट केले.

असा निर्णय देण्यात आला की, अपीलकर्ता न्यायालयाचा अवमान केल्याबद्दल दोषी नव्हता. एखाद्या अधीनस्थ न्यायालयाला न्यायालयाचा अवमान केल्याबद्दल दोषी ठरवण्यापूर्वी हे सिद्ध करणे आवश्यक आहे की त्याला उच्च न्यायालयाच्या आदेशाची माहिती होती आणि त्याने जाणूनबुजून त्याचे उल्लंघन केले. ज्ञान एकतर अधिकृत किंवा अन्यथा अस्सल असलेल्या स्त्रोताकडून प्राप्त करणे आवश्यक आहे. प्रस्तुत प्रकरणात अपीलकर्त्याला अर्ज आणि ताराकडे दुर्लक्ष करण्याचा अधिकार होता.

अवमान प्रकरणामध्ये उच्च न्यायालयाचे मुख्य न्यायमूर्ति आणि न्यायमूर्ति यांना पक्षकार बनवू नये आणि अशा कार्यवाहीचे शीर्षक "मध्ये पुन्हा कथित अवमानकर्ता" असे असावे.

फौजदारी अपीलपीठ अधिकारिता : अपील क्रमांक ५८/१९५९.

मूळ फौजदारी कि. प्रकरण क्रमांक ८/१९५८ मधील ओरिसा उच्च न्यायालयाच्या दिनांक ७ नोव्हेंबर १९५८ च्या न्यायनिर्णय आणि आदेशावरून विशेष अनुमतीने अपील.

अपीलकर्त्यासाठी, ए. व्ही. विश्वनाथ शास्त्री, एच. आर. खन्ना आणि टी. एम. सेन.

उत्तरवादी क्रमांक १ साठी, एच. एन. सन्याल, भारताचे अतिरिक्त सॉलिसिटर-जनरल, बी. एम. पटनायक, एस. एन. अँडले, जे. बी. दादाचंजी आणि रामेश्वर नाथ.

१४ मार्च १९६१. न्यायालयाचा न्यायनिर्णय न्यायमूर्ति मुधोलकर यांनी दिला.

विशेष अनुमतीने दाखल केलेल्या या अपीलात, ओरिसा उच्च न्यायालयाने न्यायालयाचा अवमान केल्याबद्दल दोषी ठरलेला अपीलकर्ता त्याच्या अपराधसिद्धीला आव्हान देत आहे. या अपिलामध्ये, तसेच फौजदारी अपील २/१९६० मध्ये, ज्यामध्ये ज्यामध्ये दुसरी व्यक्ती त्याच उच्च न्यायालयाच्या न्यायालयाच्या अवमानाच्या शिक्षेला आव्हान देत आहे, मुख्य न्यायाधीश आणि उच्च न्यायालयाच्या न्यायाधीशांना पक्षकार करण्यात आले आहे. विद्वान अतिरिक्त सॉलिसिटर जनरल ज्यांनी मर्यादित हेतूने हजेरी लावली आहे त्यांनी असा मुद्दा मांडला आहे की अशा प्रकरणांमध्ये उच्च न्यायालयाचे मुख्य न्यायमूर्ति आणि न्यायमूर्ति यांना पक्षकार बनवणे अजिबात आवश्यक नाही. ते निदर्शनास आणून देतात की इंग्लंडमध्ये सर्व अवमान प्रकरणांमध्ये कार्यवाहीचे नेहमीचे शीर्षक "पुन्हा (अमुक आणि अमुक)" असे असते, ती व्यक्ती ज्याच्या विरोधात अवमानासाठी कारवाई केली जाते. त्यांच्या मते याच उपयोजनेचे अपीलांमध्येही पालन केले जाते. तथापि, आपण हे निदर्शनास आणले पाहिजे की भारतातील उच्च न्यायालयांनी अवमान केल्याबद्दल दोषी ठरवल्याबद्दल प्रिवी कौन्सिलला केलेल्या अपीलांमध्ये तसेच या न्यायालयासमोर केलेल्या अपीलांमध्ये, संबंधित उच्च न्यायालयाचे मुख्य न्यायमूर्ति आणि न्यायमूर्ति यांना उत्तरवादी करण्यात आलेले आहे. अम्बार्ड - विरुद्ध - अटर्नी जनरल फॉर त्रिनिदाद अँड टोबॅगो^(१) मध्ये आम्हाला आढळले आहे की अटर्नी जनरलला अपीलमध्ये पक्षकार बनवण्यात आले होते. विद्वान अतिरिक्त सॉलिसिटर जनरल यांनी उपस्थित केलेला प्रश्न काहीसा महत्त्वाचा आहे आणि आम्हाला असे वाटते की त्यावर निर्णय घेणे इष्ट आहे.

प्रत्येक दाव्यात किंवा अपीलात ज्या व्यक्ती अनुतोष मागतात किंवा ज्यांच्या विरोधात अनुतोष देण्यात आलेला आहे किंवा ज्यांच्याकडे सुनावणीचा अधिकार आहे

1 (१९३६) A. C. ३२२.

किंवा सुनावणीचा दावा करतात अशा व्यक्तींना निःसंशयपणे पक्षकार बनवले पाहिजे. कारण त्यांना निर्णयात किंवा त्या प्रकरणाच्या निकालात स्वारस्य आहे. परंतु जेव्हा उच्च न्यायालयाचे न्यायमूर्ति एखाद्या व्यक्तीवर अवमानासाठी खटला चालवतात आणि त्याला दोषी ठरवतात तेव्हा ते केवळ एखाद्या प्रकरणाचा निर्णय घेतात आणि ज्या अर्थाने पक्षकाराला स्वारस्य आहे त्या अर्थाने अंतिम निकालात कोणत्याही प्रकारे स्वारस्य असल्याचे म्हटले जाऊ शकत नाही. अवमान प्रकरणात दिलेला न्यायाधीशांचा निर्णय हा त्या न्यायाधीशांनी इतर कोणत्याही प्रकरणामध्ये म्हणजे, दावा, याचिका, अपील किंवा संदर्भ याद्वारे त्यांच्यासमोर येणाऱ्या प्रकरणांमध्ये दिलेल्या निर्णयासारखाच असतो. हीच खरी स्थिती असल्याने आम्हाला असे वाटते की आज भारतात प्रचलित असलेल्या आणि एका शतकापेक्षा जास्त काळापासून प्रचलित असलेल्या, मुख्य न्यायाधीश आणि न्यायाधीशांना अवमान प्रकरणात उच्च न्यायालयाच्या निर्णयाच्या विरोधात अपील करण्यासाठी पक्षकार बनवण्याच्या उपयोजनेसाठी कोणतेही अधिपत्र नाही. आम्ही निदर्शनास आणू शकतो की मुख्य न्यायमूर्ति आणि उच्च न्यायालयाच्या न्यायमूर्ति यांना कायदेशीर कारवाईत पक्षकार बनवणे आवश्यक किंवा योग्य नाही जोपर्यंत त्यांच्याविरुद्ध काही अनुतोष दिला जात नाही. अवमान प्रकरणात मुख्य न्यायमूर्ति आणि उच्च न्यायालयाचे न्यायमूर्ति यांच्याविरुद्ध अनुतोष मिळण्याचा प्रश्नच उद्भवत नाही. त्यामुळे सध्याची उपयोजना बंद केली पाहिजे आणि त्याऐवजी, इंग्लंडप्रमाणेच, अशा कार्यवाहीचे शीर्षक 'पुन्हा मध्ये' असावे (कथित अवमानकर्ता)".

आता आम्ही स्वतःला या प्रकरणाच्या गुणवत्तेशी संबोधित करतो. अपीलकर्ता १९५७ साली ढेंकनाल येथे उपविभागीय दंडाधिकारी होता. त्याच्यासमोर असलेल्या फौजदारी खटल्यात दंडाधिकारी तृतीय श्रेणी, ढेंकनाल यांनी फौजदारी दंड प्रक्रिया संहितेच्या कलम ५२२ अन्वये एक तक्रारदार गुलाम मोहम्मद या व्यक्तीच्या ताब्यात काही मालमत्तेचा ताबा देणारा एक आदेश पारित केला. हा आदेश प्रत्यक्षात १४ ऑक्टोबर १९५५ रोजी अंमलात आणण्यात आला. अतिरिक्त जिल्हा दंडाधिकाऱ्यांनी

अपीलमध्ये या उद्देशाला कायम केले. तथापि, २७ ऑगस्ट १९५७ रोजी पुनरीक्षणात उच्च न्यायालयाने ते रद्द केले. त्यावर विरोधी पक्ष सरिफ बेगने २० नोव्हेंबर १९५७ रोजी अपीलकर्त्यापुढे ताबा परत मिळवण्यासाठी अर्ज केला. या अर्जाला गुलाम मोहम्मद यांनी विरोध केला होता. अपीलकर्त्याने २१ नोव्हेंबर १९५७ रोजी त्यावर सुनावणी घेतली आणि २३ नोव्हेंबर १९५७ पर्यंत आदेश राखून ठेवला. वरवर पाहता आदेश तयार नव्हता आणि त्यामुळे प्रकरण २७ नोव्हेंबर १९५७ पर्यंत तहकूब करण्यात आले. त्या दिवशी अर्ज मंजूर करण्यात आला आणि २ डिसेंबर १९५७ पर्यंत त्याची पूर्तता करण्याचे निर्देश देण्यात आले.

ही कार्यवाही सुरू असताना, तक्रारदाराने त्याच्या आधीच्या आदेशाच्या पुनरावलोकनासाठी उच्च न्यायालयात अर्ज केला होता. २५ नोव्हेंबर १९५७ च्या आदेशानुसार न्यायमूर्ति पी. व्ही. बालकृष्ण राव यांनी हा अर्ज दाखल करून घेतला. त्यांनी उपविभागीय दंडाधिकारी, ढेंकनालच्या यांच्यासमोर झालेल्या या प्रकरणातील कार्यवाहीला अंतरिम स्थगिती दिली, परंतु हा आदेश टेलिग्रामद्वारे उपविभागीय दंडाधिकाऱ्यांना कळवावा असे निर्देश दिले नाहीत. २६ नोव्हेंबर १९५७ रोजी दंडाधिकाऱ्यांकडे दुर्वाच्य स्वाक्षरी असलेला अर्ज करण्यात आला होता, ज्यामध्ये इतर गोष्टींबरोबरच असे म्हटले गेले होते की, "ही याचिका दाखल करण्यायोग्य नसल्यामुळे विरोधी पक्षाने या प्रकरणात पुन्हा एकदा माननीय उच्च न्यायालयात धाव घेतली आहे आणि विरोधी पक्षाच्या पुनरावलोकनाचा निकाल लागेपर्यंत पुढील कार्यवाहीला स्थगिती देण्याचे आदेश देण्यात आले आहेत". स्पष्टपणे, "विरुद्ध पक्ष" द्वारे अर्जदाराने स्वतःला अभिप्रेत होते आणि "पुनरावलोकन" द्वारे त्याचा अर्थ त्याने केलेला पुनरावलोकन अर्ज होता. या अर्जासह तक्रारदाराने श्री. नीलकंठ मिश्रा, वकील, ढेंकनाल यांना उद्देशून एक तार दाखल केली ज्यात म्हटले होते की, "राम, गुलाम मोहम्मदच्या प्रकरणाची पुढील कार्यवाही स्थगित झाली आहे". दंडाधिकाऱ्यांच्या आदेशपत्रकात असे दिसून येत नाही की त्यांच्यासमोरच्या कार्यवाहीत श्री. नीलकंठ मिश्रा यांनी तक्रारदाराचे प्रतिनिधित्व केले. तथापि, आपण असे गृहीत धरू की त्याने

तसे केले. असे असले तरी 'राम' कोण आहे हे सांगण्यासारखे काही नाही. उच्च न्यायालयासमोरच्या कार्यवाहीत तक्रारदाराची बाजू मांडणारे ते वकील होते, अशी कोणतीही सूचना नाही. असे दिसते की २५ नोव्हेंबर १९५७ रोजी उपविभागीय दंडाधिकारी मुख्यालयाबाहेर होते आणि त्यामुळे दुसऱ्या अधिकाऱ्याने ते परतल्यावर उपविभागीय दंडाधिकाऱ्यांसमोर अर्ज ठेवण्याचे निर्देश दिले. उपविभागीय दंडाधिकाऱ्यांनी या तारावर कारवाई करण्यास नकार दिला, परंतु तक्रारदाराच्या अर्जावर २७ नोव्हेंबर १९५७ रोजी पुढील समर्थन केले:

"तार, फाईलवर कोणतीही कारवाई केली जाऊ शकत नाही".

त्यानंतर त्याने विरोधी पक्षाच्या प्रत्यास्थापनेसाठीच्या अर्जावर आपला आदेश देण्यास सुरुवात केली. उच्च न्यायालयाच्या आदेशाची प्रत २८ नोव्हेंबर १९५७ रोजी ढेंकनाल येथे प्राप्त झाली. त्या दिवशी उपविभागीय दंडाधिकारी अनुपस्थित होते आणि दुसऱ्या अधिकाऱ्याने आदेशपत्रकात पुढील नोंदी केल्या :

"पहिले. ए. डी. एम. चा डी. एस. क्रमांक ३२६ दिनांक २८-११-५७. फौजदारी कि. प्रकरण क्रमांक ९०/५७ मध्ये माननीय उच्च न्यायालयाने पुढील कार्यवाहीला स्थगिती दिली आहे. पुढील कार्यवाही स्थगित. एस. डी. एम. समोर ठेवण्यात यावे. पक्षांना कळवण्यात यावे".

या पृष्ठांकनाचा परिणाम म्हणून ताबा पुन्हा देण्यासाठी कोणतेही रिट जारी करण्यात आले नाही आणि अशा प्रकारे जशीच्या तशी स्थिती कायम ठेवण्यात आली.

तक्रारदाराने केलेल्या पुनर्विलोकन अर्जाच्या संदर्भात १८ ऑगस्ट १९५७ रोजीच्या अभिलेखाचे अवलोकन केल्यानंतर उच्च न्यायालयाने २५ ऑगस्ट १९५८ रोजी अपीलकर्त्याला अवमान केल्याप्रकरणी कारणे दाखवा नोटीस का बजावण्यात येऊ नये याचे कारण दर्शविण्यासाठी नोटीस बजावण्याचे आदेश दिले. अपीलकर्त्याने एका तपशीलवार निवेदनात सर्व वस्तुस्थिती स्पष्ट केली आणि असेही म्हटले की उच्च न्यायालयाचे आदेश आणि निर्देशांचे उल्लंघन करण्याचा किंवा त्यापलीकडे जाण्याचा

त्याचा अजिबात हेतू नव्हता आणि त्याने २७ नोव्हेंबर १९५७ रोजी आदेश दिला कारण तक्रारदाराच्या स्थगितीसाठीच्या अर्जावर प्रतिज्ञापत्र नव्हते; किंवा तक्रारदार किंवा त्याच्या वकिलाने त्यावर स्वाक्षरी केली नव्हती. त्यांनी पुढे सांगितले की त्यांना अवमानासाठी जबाबदार धरले जाऊ नये कारण "उच्च न्यायालयासमोर प्रलंबित असलेल्या प्रकरणाच्या निकालात पूर्वग्रह बाळगण्याचा किंवा न्यायाच्या मार्गावर परिणाम करण्याचा त्यांचा कोणताही हेतू नव्हता" आणि ते पुढे म्हणाले की त्यांनी त्यांची अधिकृत कर्तव्ये पार पाडताना सद्भावनेने काम केले. अखेरीस त्याने सांगितले की त्याच्या स्पष्टीकरणावर विचार केल्यानंतर जर न्यायालयाने त्याला त्याच्या आदेशाचे उल्लंघन केल्याबद्दल दोषी ठरवले तर त्याने खेद व्यक्त केला आणि त्याने जे केले त्याबद्दल माफी मागितली. ही माफी केवळ सशर्त माफी मानली गेली आणि स्वीकारली गेली नाही. अधीनस्थ न्यायालयांच्या आदेशांचे उल्लंघन करण्याच्या प्रश्नावर निर्णय विधीचा तपशीलवार विचार केल्यानंतर, उच्च न्यायालयाने उपविभागीय दंडाधिकाऱ्यांना अवमान केल्याबद्दल दोषी ठरवले आणि त्यांना रुपये १०० चा दंड ठोठावला. याच आदेशाद्वारे उच्च न्यायालयाने तक्रारदाराने दाखल केलेला पुनर्विलोकन अर्ज खारिज केला.

सर्वोच्च न्यायालयाच्या आदेशाचे उल्लंघन केल्याबद्दल आणि अशा प्रकारे न्यायालयाचा अवमान केल्याबद्दल अधीनस्थ न्यायालय दोषी ठरण्यापूर्वी, अवज्ञा जाणूनबुजून केली होती हे दाखवणे आवश्यक आहे. जोपर्यंत आरोप लावलेल्या व्यक्तीला आदेशाची माहिती नसेल तोपर्यंत आदेशाची अवज्ञा करण्याच्या हेतूचा अंदाज लावण्यास जागा नाही. एखाद्या कनिष्ठ न्यायालयाने जे केले आहे ते जर सर्वोच्च न्यायालयाच्या आदेशाबाबत पूर्णपणे अनभिज्ञ असेल, तर ते स्पष्टपणे त्या न्यायालयाच्या आदेशाची हेतुपुरस्सर अवज्ञा ठरेल असे नाही आणि त्यामुळे ते न्यायालयाचा अवमान ठरेल असेही नाही. कदाचित असे प्रकरण असू शकते ज्यामध्ये आदेशाचे उल्लंघन केले गेले आहे त्याचे दोन प्रकारे वाजवी अर्थ लावले जाऊ शकते आणि अधीनस्थ न्यायालयाने त्याचा अर्थ त्यापैकी एका मार्गाने लावला आहे परंतु उच्च

न्यायालयाच्या हेतूपेक्षा भिन्न आहे. अधिनस्थ न्यायालयाने आदेश न पाळणे हा सर्वोच्च न्यायालयाचा अवमान होता असे निश्चितपणे म्हणता येणार नाही. कदाचित असे एक प्रकरण असू शकते जेथे अवज्ञा करणे अपघाती आहे. तसे असेल तर अवमान होणार नाही. त्यामुळे अशा प्रकारच्या प्रकरणात जे सिद्ध करणे आवश्यक आहे ते म्हणजे अधीनस्थ न्यायालयाला उच्च न्यायालयाच्या आदेशाची माहिती होती आणि आदेश जाणून घेतल्याने त्याने त्याचे उल्लंघन केले. तथापि, ज्ञान एकतर अधिकृत किंवा अन्यथा अस्सल असलेल्या स्त्रोताकडून प्राप्त केले जाणे आवश्यक आहे. आमच्यासमोर असलेल्या प्रकरणात, २७ नोव्हेंबर १९५७ रोजी अर्जावर स्वाक्षरी करणारी व्यक्ती कोण होती हे स्पष्ट नाही कारण ती स्वाक्षरी दुर्वाच्य आहे. त्यावर वकिलाने प्रति स्वाक्षरी केलेली नव्हती किंवा तक्रारदाराच्या वतीने हजर राहण्यास अधिकृत असलेल्या वकिलाने ते न्यायालयात सादर केले होते हे दर्शविण्यासाठी काहीही नाही. शिवाय, ते प्रतिज्ञापत्रासह नव्हते. त्यामुळे त्यात नमूद केलेल्या तथ्यांच्या सत्यतेची कोणतीही खात्री देता येणार नाही. यात काही शंका नाही की, ते ताराद्वारे पाठवण्यात आले होते आणि जरी ते एका वकिलाला संबोधित केले गेले असले तरी तक्रारदाराच्या वतीने हजर राहण्यासाठी त्याला अधिकृत करण्यात आले होते असे सूचित करण्यासाठी काहीही नाही. पुढे पाठवणाऱ्याच्या क्षमतेबद्दल सांगणे शक्य नाही. न्यायालयाकडून किंवा उच्च न्यायालयासमोर तक्रारदाराच्या वतीने हजर असलेल्या वकिलाकडून तार प्राप्त झाला असता आणि तक्रारदाराच्या वकिलाला किंवा न्यायालयाला संबोधित केले असते तर वेगवेगळे विचार उद्भवले असते आणि त्यात असलेल्या माहितीवर अस्सलतेची छाप होती असा दृष्टिकोन बाळगणे शक्य झाले असते. अर्थात, वकील किंवा वकिलाने स्वाक्षरी केलेली असल्याचे सूचित करणारा प्रत्येक तार त्यात नमूद केलेल्या तथ्यांच्या सत्यतेची हमी देतो आणि ज्याचे नाव आहे त्या व्यक्तीने तो पाठवला होता याचीही हमी देतो, असे आम्हाला येथे 'कायदा म्हणून मांडायचे नाही. या प्रकरणांबद्दल न्यायालयाला खात्री देण्यासाठी पक्षाकडून प्रतिज्ञापत्र आवश्यक असेल. आपल्यासमोर असलेल्या पुराव्यांवर आम्ही समाधानी आहोत की

उपविभागीय दंडाधिकाऱ्यांना तार आणि अर्जाकडे दुर्लक्ष करण्याचा अधिकार होता. म्हणून, आम्ही असे मानतो की त्याने तारावर कारवाई करण्यास नकार देणे म्हणजे न्यायालयाचा अवमान नाही. अतिरिक्त जिल्हा दंडाधिकाऱ्यांमार्फत उच्च न्यायालयाच्या आदेशाची प्रत मिळाल्यावर केवळ पुढील कार्यवाहीला स्थगिती देण्यात आली नाही तर ताबा पुन्हा मिळविण्यासाठी रिट जारी करण्याची परवानगी देण्यात आली नाही, ही वस्तुस्थिती आम्ही जोडू शकतो. यामुळे हे स्पष्टपणे दिसून येईल की उच्च न्यायालयाच्या आदेशाचे उल्लंघन करण्याचा उपविभागीय दंडाधिकारी किंवा दुसऱ्या अधिकाऱ्याचा कोणताही हेतू नव्हता. अपीलकर्त्याची अपराधसिद्धी आणि दंडही चुकीचा आहे आणि त्यानुसार तो रद्द करण्यात येतो.

अपील मंजूर.

अस्वीकरण

"या न्यायनिर्णयाच्या मराठी भाषेतील अनुवादाचा वापर हा पक्षकारास त्याचा/तिच्या मातृभाषेमध्ये त्याचा अर्थ समजून घेण्यापुरताच मर्यादित राहील आणि त्याचा इतर कोणत्याही कारणाकरिता वापर करता येणार. तसेच, इंग्रजी भाषेतील न्यायनिर्णय हाच सर्व व्यावहारिक आणि कार्यालयीन वापराकरिता विश्वसनीय असेल आणि तोच त्यातील आदेशाच्या निष्पादन आणि अंमलबजावणीकरिता वैध मानला जाईल".